

Andragender, der have været tilstillede Finantsudvalget.

Det Affnit, som stod tilbage, var de Indstillinger og Forslag, der vedrørte Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, altsaa Indstillingerne i Betænkningen under Nr. 4, 9 og 16, samt Forslag udenfor Betænkningen under Nr. 1.

Ordføreren (Lh. Nielsen): Indstillingspunkterne under Nr. 4 og 9 kan jeg tilbøielig behandle under Et, for saa vidt de paa en Maade angaa den samme Sag, nemlig Børnehjemmene. Disse have, som de ere fremtraadte her tillands, en dobbelt Op-gave, nemlig dels at være Asyl, dels tillige at være en Art Opdragelsesanstalter, og i mine Tanker er dette en af de skjønneste Frugter, den nyere Tids Humanitetsbestrebelse have frembragt. Det kan ikke negtes, at der i den Retning er gjort ikke lidet, naar man ser hen til alle de Stiftelser, der findes af den Slags, dels Asyl, dels Opdragelsesanstalter. Opdragelsesanstalterne eie en Kapital af ikke mindre end 9 Millioner; men derunder er ganske vist ogsaa indbefattet en af de allerførste Opdragelsesanstalter, nemlig Anstalten paa Søgerspris, som baade er Opdragelsesanstalt og Asyl, begge Dele i Forening. Af private Stiftelser af den Art, som her er paa Dmtale, og som faae Understøttelse af Staten, skal jeg nævne Holsteinsminde, Rindstrup, Søddinge — begge de sidste i Fyen — og der er nu tilkommet Ollerup. Der var tidligere ogsaa et Børnehjem i Thyland, men det er nu gaet ind. De Børnehjemsbestyrelser, som hidtil have henvendt sig til Ministeriet og til Rigsdagen, har man, saavidt mig bekjendt, understøttet, og jeg ser derfor ikke, hvorfor man ikke skulde gaa den samme Vej her, eller hvorfor man ikke i det Mindste skulde lade Sagen undersøge. Andet er det jo ikke, der er foreslaet ved Indstillingspunkterne under Nr. 4 og 9, nemlig at Forholdene ved Børnehjemmet i Nordvestsjælland og ved det i Ryslinge i Fyen skulle undersøges. Man kan gjerne indrømme og maa indrømme, at der ikke er saa god en Sag, at det ikke undertiden skulde træffe, at den blev tagen i urette Hænder, og det er formodentlig Grunden til, at der er et Mindretal, som ikke har villet være med til at foreslaa en Genvisning af disse Andragender. At de have nogen Grund til at tro, at just disse Børnehjem ere i urette Hænder, det formoder jeg ikke. Men man mener maaste, at ikke enhver nok saa lille Anstalt af denne Art piebliffelig skal have Krav paa at faae Understøttelse, naar den kommer til Staten med sit Forlangende derom. Saavidt jeg har opfattet Mindretallet, som vel forøvrigt vil klare for sig selv, er dette nok Mening. Jeg forstaar imidlertid ikke, hvorfor man skal standse her, saa meget mindre som vi i Klar have givet Understøttelse til et

Børnehjem i Ollerup, der er fuldstændig ligefilet med det i Ryslinge, og som der paa Sjælland ikke findes nogen saadan Anstalt med Undtagelse af Holsteinsminde. Er det maaste, fordi det er en Kvinde, som her staar i Spidsen, istedetfor at det tidligere har været Mand? Jeg veed virkelig ikke, hvorfor det ærede Mindretal ikke vil gaa med til at lade Sagen undersøge, og det er jo ikke Andet, der foreslaas. Finder Administrationen da, at disse Børnehjem ikke med Rette have noget Krav paa at faae Understøttelse, bliver der ikke foretaget videre. Flertallets Forslag gaar kun ud paa, at disse Andragender henvises til Kirke- og Undervisningsministerens nærmere Undersøgelse, hvorved ogsaa er antydnet, at man yderligere kan se til, om de paagjældende Egne ville skjenke Anstalten deres Sympathi. Dette have de da paa en vis Maade allerede gjort, idet det vil ses af Betænkningens Nr. 21, at dels Gods-eier Treshov dels andre Private have ydet et ikke ringe Bidrag til Børnehjemmet i Skamstrup Sogn, Solbæk Amt. Man kan da ogsaa sige sig selv, at en aarlig Betaling af 60 Kr. for hvert Barn paa ingen Maade er tilstrækkelig. Det Samme gjælder Børnehjemmet i Ryslinge, hvor der ligeledes er udvist en ikke ringe Virksomhed af Private. Man har dels kjøbt en Lod af Præstegaardens Zorder, hvilken med Ministeriets Tilladelse er lagt til Børnehjemmet, og dels har man opført en ny Bygning til en Værdi af 4,000 Kr. Naar dertil kommer, at Private baade her og i Skamstrup have sammenkudt Midler for at komme Anstalterne til Hjælp, turde der vel være Grund til fra vor Side i det Mindste at lade Sagen undersøge. Det er at vente, at man, for saa vidt Staten kommer til at yde Understøttelse, vil gjøre det til en Betingelse, at ogsaa Andre bidrage, hvad ogsaa sker overfor andre Børnehjem, dog ikke overfor det i Ollerup, som efter den ærede Ministers eget Forslag, der ikke har mødt nogen Indvending, har faaet 500 Kr. til sit Byggeforetagende. Jeg kan derfor ikke se Andet, end at det vilde være besynderligt, om det høie Thing nu ikke vilde være med til at henvise disse Andragender til nærmere Undersøgelse. — Jeg kommer derefter til Indstillingspunktet under Nr. 16, hvilket, som de Herrer ville se, angaar en gammel Skolemand, Professor Bohr. Vi erkjende vistnok Alle, at Sagen lønnes saa flet som Lærerne i det Hele taget, baade de private og de offentlige. Den Mand, om hvem der her er Tale, har virket i Skolevæsenets Tjeneste — Udvalget antager paa en frugtbringende Maade — i ikke mindre end 29 Aar fra 1844—73, og har i den Tid optaget en stor Mængde Elever i sin Skole, nemlig 2,041. Skolen har virket baade som Realskole og som lærd Skole og har dimitteret ikke faa, der nu ere i ansete Stillinger. Naar der ses hen til, hvad de lærde Skoler koste, og naar man dernæst ser hen til denne Skoles